

2. Балановська Т.І. Особливості функціонування малого підприємництва в Україні / Т.І. Балановська, О.П. Гогуля, К.Л. Тужик. Інноваційна економіка: Всеукраїнський науково-виробничий журнал. 2012 № 8. (34). С. 22-31

УДК 378

Вергун М. О., к.е.н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

ПРОБЛЕМАТИКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Інвестиційне забезпечення інфраструктури підприємницьких університетів під час війни є складною та багатоаспектною проблемою, що вимагає комплексного підходу. Військові конфлікти значно ускладнюють залучення інвестицій через низку факторів, які чинять тиск на всі аспекти функціонування університетів. Так це, зокрема, невизначеність щодо тривалості та масштабів військових дій, зростання економічних ризиків, зниження загальної стабільності в країні, а також відтік інтелектуального капіталу через міграцію або вимушену релокацію науковців і студентів.

Підприємницькі університети в умовах війни стикаються з серйозними викликами, пов'язаними з пошкодженням або руйнуванням фізичної інфраструктури: кампусів, лабораторій, навчальних корпусів та інших об'єктів, які є критично важливими для нормального функціонування навчального процесу та наукових досліджень. Відновлення або модернізація інфраструктури потребують значних фінансових ресурсів, які важко залучити під час військових дій, коли економічні пріоритети держави зміщені на забезпечення безпеки та оборони.

Зменшення кількості внутрішніх джерел фінансування, таких як державні гранти або програми підтримки, також створює додаткові труднощі. Оскільки державні кошти, як правило, перерозподіляються на військові потреби, підприємницькі університети змушені шукати альтернативні джерела інвестицій. Одним із можливих шляхів є залучення міжнародних донорів та інвесторів, проте міжнародні фінансові організації часто побоюються вкладати кошти в регіони, де тривають бойові дії, через високий рівень ризиків і можливі збитки.

Важливо також зазначити, що підприємницькі університети залежать від інтеграції з бізнесом та інноваційним сектором економіки, які під час війни теж зазнають значних втрат. Компанії скорочують інвестиції в науково-дослідні та інноваційні проєкти, що ще більше ускладнює університетам залучення коштів для розвитку інфраструктури та підтримки досліджень. В умовах війни спостерігається зниження попиту на науково-дослідницькі послуги, що робить модель підприємницького університету менш ефективною і гальмує її розвиток. Крім того, для успішного залучення інвестицій університети повинні активно працювати над підвищенням своєї репутації на міжнародній арені. Війна часто негативно впливає на імідж країни, але університети можуть використовувати це як можливість для зміцнення своєї ролі як інноваційних центрів, здатних пропонувати рішення для глобальних проблем. Наприклад, дослідження в галузі медичних технологій, інновацій у сфері енергетики або екологічної безпеки можуть отримати значну підтримку з боку міжнародних партнерів, якщо університет зможе довести свою експертність та важливість у цих сферах.

Окрім цього, не можна не враховувати вплив війни на людський капітал університетів. Втрата науковців, інженерів і молодих фахівців через вимушену міграцію або мобілізацію значно ускладнює нормальне функціонування університетів та знижує їхню привабливість для потенційних інвесторів. Університети, позбавлені фахівців, що могли б вести важливі наукові проєкти або розробки, стають менш конкурентоспроможними на міжнародній арені, що, в свою чергу, робить їх менш привабливими для іноземних інвесторів та партнерів.

Попри це, війна може також створювати нові можливості для залучення інвестицій. Наприклад, міжнародні донорські організації та фонди можуть спрямовувати фінансову допомогу на підтримку навчальних закладів, особливо тих, які займаються відновленням інфраструктури або розробкою інноваційних технологій, що можуть бути корисними в умовах конфлікту. Університети можуть стати важливими гравцями у сфері оборонних технологій, медичних інновацій або відбудови післявоєнної економіки, що також може стати аргументом для залучення фінансування.

Необхідно враховувати, що ключем до виживання і розвитку університетів є не тільки фізична інфраструктура, а й збереження людського капіталу та інтелектуальної складової. Тому університети мають активно підтримувати своїх викладачів та студентів, забезпечувати можливості для дистанційної роботи та навчання, а також створювати програми для підвищення кваліфікації та професійного розвитку [1-3]. В умовах відтоку кадрів через війну або мобілізацію необхідно підтримувати зв'язок із науковцями та студентами за кордоном, щоб зберегти потенціал для подальшого розвитку після закінчення конфлікту. Також важливим є розвиток співпраці з діаспорою. Мігранти, що мають сильні зв'язки з рідною країною, можуть виступати як агенти залучення інвестицій або пошуку міжнародних партнерів для університетів. Зазначене стосується як фінансових ресурсів, так і інтелектуальних капіталів.

Залучення фахівців з-за кордону, що готові інвестувати в розвиток освітньої і наукової інфраструктури, може стати важливим джерелом підтримки для університетів, особливо тих, які займаються наукомісткими галузями [2-4].

Таким чином, проблематика інвестиційного забезпечення інфраструктури підприємницьких університетів під час війни охоплює низку взаємопов'язаних викликів і ризиків. Військовий конфлікт створює серйозні бар'єри для залучення як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій, при цьому війна посилює економічну нестабільність, руйнує фізичну та інтелектуальну інфраструктуру університетів, а також обмежує можливості для розвитку підприємницької діяльності. Однак у відповідь на ці виклики можуть виникати нові можливості, які потребують активної участі міжнародних інвесторів і державних структур у процесах відновлення та модернізації інфраструктури.

Список використаних джерел

1. Белялов Т. Е. (2018). Феномен підприємницьких університетів та їх фінансова безпека. *Вісник КНУД спецвипуск. Серія «Економічні науки»*, 345-354.
2. Белялов, Т. Е. (2018). Особливості діяльності підприємницького університету в постіндустріальній економіці. *Причорноморські економічні студії*, (33), 41-46.
3. Кравченко, М. О., & Броницька, М. В. (2023). Розвиток вітчизняних закладів вищої освіти на основі концепції потрійної спіралі. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*, (26), 167-175.

4. Колеснікова, К. В., Гловацька, С. Н., & Руденко, С. В. (2013). Моделювання стратегічного управління міжнародною діяльністю університету. *Проблеми техніки*, (1), 95-101.

УДК 336.2: 338.2

Хаустова В.В., аспірантка
ДННУ «Академія фінансового управління»

ФІСКАЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ – СТРАТЕГІЧНИЙ ВАЖЕЛЬ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

Перехід на відновлювані джерела енергії є обов'язковим для вирішення багатогранних проблем, пов'язаних зі зміною клімату, енергетичною безпекою та економічною стійкістю. У зв'язку з цим фіскальне регулювання постає як стратегічний важіль для управління розвитком і розповсюдженням відновлюваних джерел енергії.

Фіскальне регулювання може відігравати ключову роль у розвитку відновлюваної енергетики, створюючи сприятливе середовище для зростання ринку електроенергії, інвестицій в розвиток відновлювальних джерел енергії та інновацій. За своєю суттю фіскальне регулювання охоплює різні заходи, включаючи зміни податкового навантаження, субсидії та фінансові стимули, призначені для сприяння розвитку відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна, вітрова, гідро- та біоенергія.

Вплив фіскального регулювання на інвестиції у відновлювану енергетику є глибоким, про що свідчить значний приплив капіталу, який може створити така політика. Фіскальні інструменти, зокрема податкові пільги та субсидії, відіграють важливу роль у залученні приватних інвестицій шляхом зменшення ризиків, пов'язаних з проектами відновлюваної енергетики.

Фіскальне регулювання може створити сприятливе середовище, яке спонукатиме як вітчизняних, так і іноземних інвесторів виділяти кошти на проекти відновлюваної енергетики. Наприклад, запровадження «зелених тарифів» дозволяє виробникам відновлюваної енергії продавати свою електроенергію за вищою ціною, забезпечуючи повернення інвестицій [1]. Цей механізм не тільки залучає венчурний капітал, але й сприяє інноваціям у відновлюваних технологіях. Надаючи чіткі фінансові стимули, уряд може стимулювати зацікавленість і збільшити потоки капіталу на ринок відновлюваної енергії, що є життєво важливим для досягнення цілей сталого розвитку.

Податкова політика, що підтримує ініціативи щодо розвитку відновлюваної енергетики, ще більше підвищує життєздатність таких проектів [2]. Податкові пільги, зменшення та взагалі звільнення від сплати податків можуть значно зменшити фінансовий тягар для компаній, які займаються виробництвом енергії з відновлюваних джерел. Наприклад, багато юрисдикцій пропонують податкові пільги на інвестиції, які дозволяють інвесторам повернути відсоток своїх інвестицій у відновлювані технології, що робить ці проекти більш привабливими з фінансової точки зору. Крім того, сприятливий режим оподаткування для обладнання, що використовує відновлювані джерела енергії, може знизити експлуатаційні витрати, полегшуючи підприємствам перехід на більш чисті джерела енергії. Ефективна фіскальна політика не тільки стимулює інвестиції, але й узгоджує економічне зростання з екологічною стійкістю.